GEMEENTE
Stadskanaal

Raadsvergadering : 26 juni 2023

Voorstelnummer : Z-23-116962/D/23/286624

Onderwerp : **Jaarverslag, jaarrekening 2022 en Ontwerpbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheid & Zorg (GR PG&Z)**

Stadskanaal, 9 juni 2023

Beslispunten

1. Kennis nemen van de jaarrekening en het jaarverslag 2022 van de GR PG&Z.
2. Kennis nemen van de Ontwerpbegroting 2024 van de GR PG&Z.
3. Geen zienswijze in te dienen inzake de Ontwerpbegroting 2024 van de GR PG&Z.
4. De consequenties na vaststelling van de Ontwerpbegroting 2024 van de GR PG&Z, te verwerken in de gemeentelijke begroting 2024.
5. Het DB van de GR PG&Z op de hoogte brengen van dit besluit.

Aan de raad

Inleiding

De taken op het gebied van de Publieke Gezondheid zijn door de Groninger gemeenten gedelegeerd aan GGD Groningen. De colleges van burgemeesters en wethouders van de Groninger gemeenten hebben hun samenwerkingsafspraken vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheid en Zorg (GR PG&Z). De Gemeentelijke Geneeskundige Dienst (GGD) Groningen legt over de uitvoering daarvan verantwoording af aan het Algemeen Bestuur (AB) PG&Z.
De inkoop van Jeugdhulp hebben de Groninger gemeenten gemandateerd aan het Dagelijks Bestuur (DB) PG&Z. De Regionale Inkoop Groninger Gemeenten (RIGG) voert uit en legt verantwoording af aan het DB PG&Z.

Het DB heeft op 11 april ingestemd met de Ontwerpbegroting 2024. De Ontwerpbegroting 2024 is op 21 april afgestemd met het AB. Het AB heeft op 21 april het jaarverslag en de jaarrekening 2022 vastgesteld.

Het DB biedt u met een begeleidende brief (bijlage 1) de volgende financiële stukken aan:
Jaarrekening en Jaarverslag (Bijlage 2)
Ontwerpbegroting 2024 (Bijlage 3)

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (artikel 35) wordt uw raad in de gelegenheid gesteld een zienswijze kenbaar te maken op de Ontwerpbegroting 2024.
Het jaarverslag annex jaarrekening 2022 wordt vastgesteld door het AB van de GR PG&Z. Formeel is hier geen rol weggelegd voor ons college en uw raad. U kunt kennisnemen van de stukken. De inhoud kan echter wel worden betrokken bij uw beraadslagingen.

Binnen de GR PG&Z zijn twee uitvoeringsorganisaties actief namelijk de GGD en de RIGG. Hieronder vindt u een samenvatting van de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen.

Jaarverslag 2022

Het jaarverslag treft u aan in bijlage 2 van dit voorstel.

GGD (Gezondheid)

Algemeen

GGD Groningen heeft ook dit jaar weer een belangrijke rol gespeeld op het gebied van crisisbestrijding, zoals de grote betrokkenheid bij de bestrijding van de coronacrisis. In 2022 vroeg verder de vluchtelingencrisis veel aandacht van de GGD en GHOR, in samenwerking met de Veiligheidsregio Groningen, COA, GZA en zorgverleners in onze regio, waaronder de huisartsen. Tenslotte speelde nog de opkomst van het Monkeypox virus (Mpox) en in het najaar de voorbereiding voor de HPV vaccinatiecampagne 18+ voor 2023. Ook op organisatorisch gebied is er wat veranderd. Jos Rietveld heeft de GGD verlaten en Jaap Koopman is per 1 mei 2022 gestart als nieuwe Directeur Publieke Gezondheid bij GGD Groningen.

In 2022 heeft GGD Groningen haar bestaande dienstverlening gecontinueerd. Enkele inhoudelijke thema's die in 2022 veel aandacht vroegen:
- Doorontwikkeling JGZ
- Meer gebruiken van digitale toepassingen, zoals social media, JGZ GroeiGids app, digitale consulten
- Investeren in de ketenaanpak op het gebied van geboortezorg
- Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers en zorgverlening aan Oekraïense kinderen
- Ondersteuning van gemeenten bij de invoering van de Omgevingswet
- Toekomst forensische geneeskunde
- Lokale Preventie Akkoorden in Groningen
- Gezondheidsbevordering met onder andere het programma Jong Leren Eten, Gezonde School en de website 'Gezond Leven in Groningen'
- Gezondheidsproblemen als gevolg van de gaswinning
- Partner van het Preventie Overleg Groningen
- Versterking monitoring-gegevens in relatie tot de DVA's
- Voorbereiding nieuw meerjarenbeleidsplan 2022-2025
- Governance PG&Z.

Overige ontwikkelingen
De coronacrisis heeft het belang van preventie en een gezonde bevolking pijnlijk duidelijk gemaakt. Met het oog op structurele versterking van de infectieziektebestrijding investeert het kabinet daarom de komende twee jaar in het behouden, borgen en bewaken van gekwalificeerde en ervaren medewerkers infectieziektebestrijding. In 2023 investeert het ministerie van VWS ruim € 235 miljoen.

Programma 'Versterking Infectieziekten en Pandemische paraatheid' (VIP)
Op verzoek van het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) heeft GGD GHOR het programma 'Versterking Infectieziekten en Pandemische paraatheid' (VIP) opgesteld. Het programma VIP bestaat uit een aantal concrete activiteiten die zijn opgedeeld in vijf pijlers te weten:
1. Kwetsbaarheden wegnemen ten behoeve van pandemische paraatheid
2. Versterken van de boven(regionale) monitoring en surveillance
3. Versterken van de wetenschappelijke kennisinfrastructuur infectieziektebestrijding
4. Samenwerken op bovenregionaal niveau
5. Slim en versneld opleiden

GGD Groningen kan vanaf februari 2023 de subsidie aanvragen via een specifieke uitkering (SPUK) bij VWS. Elke GGD heeft een vastgesteld plafondbedrag per pijler. De Landelijke Functionaliteit Infectieziekten (LFI) zal een landelijke crisisorganisatie worden die, namens de minister van VWS, verantwoordelijk wordt voor de voorbereiding op een toekomstige pandemie en de operationele aansturing van GGD'en in geval van een toekomstige pandemie.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
Het afgelopen half jaar, is er door VWS gemeenten en zorgverzekeraars in navolging van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) hard gewerkt aan een Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het GALA heeft als doel een beweging naar meer focus en samenwerking op gezondheid en preventie. Het akkoord wordt in december vastgesteld, getekend en vervolgens aan de tweede kamer voorgelegd. GGD Groningen volgt deze landelijke ontwikkelingen nauwlettend omdat het akkoord het bestaande landelijke beleid, wat een regionale en lokale uitwerking heeft gaat versterken. Ook wordt in het akkoord de rol van de GGD – met name op het vlak van gezondheidsbevordering nader uitgewerkt.

Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ)
Er is een Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) en een Regionaal Overleg Niet acute Zorg (RONAZ). Het ROAZ beslaat de drie noordelijke provincies. Er is in coronatijd een strategisch kernteam ROAZ gevormd waaraan de Directeur Publieke Gezondheid deelneemt namens de drie noordelijke GGD'en. Naast de ontwikkelingen ten aanzien van het coronavirus zelf, zijn belangrijke punten die onder meer verband houden met virus: zorgdruk en ziekteverzuim.

Toekomstbestendigheid huidige vaccinatiestelsel
Vaccineren is één van de meest efficiënte, bewezen effectieve en succesvolle interventies in de (publieke) gezondheidszorg. Staatssecretaris Van Ooijen heeft het principebesluit genomen om een publieke vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en te beleggen.
Een publieke vaccinatievoorziening bij de GGD'en draagt bij aan een vereenvoudiging van de uitvoering van vaccinaties. De GGD'en worden zo eerste contactpunt voor burgers en professionals met betrekking tot vaccineren, wat goed aansluit bij hun belangrijke voorlichtende rol waar het gaat om gezondheidsbescherming en -bevordering in de regio.

Contouren Meerjarenagenda 2022-2025 Publieke Gezondheid
Als vervolg op de bestuurlijke themadag van 2 juli 2021, heeft het DB op 24 september 2021 ingestemd om te komen tot de nota contouren Meerjarenagenda Publieke Gezondheid 2022-2025. De nota Contouren Meerjarenagenda 2022-2025 is door nauwe samenwerking met de tien Groninger gemeenten en GGD in korte tijd tot stand gekomen. Na een aantal kleine aanpassingen, heeft het AB op 4 maart 2022 de contouren van de meerjarenagenda 2022-2025 definitief vastgesteld.
Het belangrijkste doel was om voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022 een gedegen inhoudelijk document neer te leggen waarin het huidige bestuur besluit welke thema's en speerpunten de komende tijd van belang zijn en daarmee richtinggevend voor hun GGD. Ontwikkelingen (onduidelijkheden uitwerking coalitieakkoord (w.o. corona), uitkomsten Prinsjesdag, nieuw bestuur, nieuwe DPG) hebben ervoor gezorgd dat in het eerste kwartaal 2023 definitieve afwegingen gemaakt kunnen worden ten aanzien van de voorliggende nota Contouren Meerjarenagenda 2022-2025.

Uitvoeringsplan 2022-2025 GGD Groningen
Daarnaast heeft de GGD op verzoek van het bestuur ondanks bovengenoemde onzekerheden een volgende stap genomen: het werken aan een uitvoeringsplan 2022. Dit uitvoeringsplan bevat de te nemen stappen voor 2022 en bestaat uit twee delen: een procesonderdeel, dat beschrijft welke stappen GGD en het bestuur nog moeten nemen voor het definitief vaststellen van de Meerjarenagenda Publieke Gezondheid 2022-2025. En een inhoudelijk deel, dat omschrijft wat GGD Groningen in samenwerking met de tien gemeenten het eerste jaar (2022) gaat doen ten aanzien van de geformuleerde strategische thema's. Dit vraagt nog voorbereiding en uitwerking van een procesplan, waar we de komende tijd verder mee gaan.

Informatiebijeenkomsten voor (nieuwe) leden
De afgelopen maanden heeft de GGD aandacht gehad voor het informeren van de (nieuwe) gemeenteraadsleden. De GGD werd het afgelopen half jaar door verschillende gemeenten uitgenodigd om een presentatie te verzorgen over haar activiteiten op het gebied van de publieke gezondheid. Het afgelopen najaar zijn presentaties gegeven aan de gemeenten Midden-Groningen, Groningen, Eemsdelta en Westerkwartier. De GGD is uiteraard beschikbaar om ook in de andere gemeenteraden een presentatie te geven over het werk van de GGD.

Governance PG&Z
Het algemeen bestuur PG&Z heeft op 29 april 2022. besloten dat de huidige governancestructuur verbetering behoeft. De huidige constructie waarbij in 1 gemeenschappelijke regeling, regionale taken zijn gedelegeerd (publieke gezondheid) en gemandateerd (inkoop jeugdhulp), knelt. Het SOO heeft de opdracht gekregen om aan het einde van het jaar aan het algemeen bestuur varianten voor te leggen die tegemoetkomen aan de bestuurlijke wensen en behoeften voor het verbeteren van de governance. De directeur RIGG en de Directeur Publieke Gezondheid worden hierbij betrokken.

Naast de governancediscussie is er ook nog sprake van een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Met ingang van 1 juli 2022 is een aantal wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Alle wijzigingen staan in het teken van en hebben als doel de versterking van de democratische legitimatie van binnen gemeenschappelijke regelingen genomen besluiten. Een aantal van deze wijzigingen treedt al van rechtswege in werking op 1 juli 2022; een ander deel van de wijzigingen vergt implementatie binnen de gemeenschappelijke regeling. Hiervoor hebben de gemeenschappelijke regelingen twee jaar de tijd.

Voor nadere inhoudelijke toelichting op de verschillende deelprogramma's verwijzen wij u naar bijlage 2 (pagina 6 t/m 64) van dit voorstel.

RIGG

Algemeen
De RIGG heeft de opdracht om op het gebied van de Jeugdhulp voor de Groninger gemeenten de volgende taakgebieden in te richten en uit te voeren:
1. Inkoop en contractmanagement
2. Advies
3. Monitoring
4. Bijdrage aan de transformatie
5. Taken op het gebied van financiën, administratieve processen en ICT

In januari 2022 is het *'Veranderplan: op weg naar een regionale strategische netwerkorganisatie 2022-2024'* vastgesteld. In het Veranderplan zijn de met gemeenten afgestemde ontwikkelopgaven beschreven. Voor een deel betreft het een aanscherping van huidige taken. Voor een ander deel zijn dit aanvullende opdrachten aan de RIGG, zoals bijvoorbeeld de vormgeving van een regionale strategische netwerksamenwerking (SNS) samen met de Groninger gemeenten en een vervolg op de bovenregionale samenwerking (3Noord). Naast de overige ontwikkelopgaven hebben beide genoemde opgaven in de tweede helft van 2022 geleid tot concrete stappen.

Inkoop en contractmanagement
De RIGG heeft haar reguliere werkzaamheden uitgevoerd, waaronder de wijzigingen in de Open House (OH) en het continue voeren van contractmanagementgesprekken. Aan de toetredingsronde OH is dit jaar een eind gekomen; het bestuur heeft conform advies RIGG besloten om deze maatregel door te voeren in het kader van de aanscherping van de OH overeenkomst.

Advies
Met het vaststellen van het Veranderplan RIGG 2022-2024 is de adviesrol van de RIGG aangescherpt en uitgebreid. Onveranderd is de brede adviesrol op verschillende dossiers en onderwerpen en aan de verschillende ketenpartners (zoals gemeenten, verwijzers en jeugdhulpaanbieders). Naast inhoudelijk advies, adviseert de RIGG onder meer over het berichtenverkeer, patronen in het jeugdhulpverbruik, de lokale inkoop, de financiën etc. De kracht van de organisatie, ook de adviesrol, zit in het multidisciplinair samenwerken.

Monitoring

De doorontwikkeling van de monitoringstaak is een continu proces binnen de RIGG. Door hierin samen op te trekken met de gemeenten, is de RIGG in staat om de gewenste verbeteringen door te voeren waarmee lokale en regionale analyses gemaakt worden. Om steeds meer en beter kwantitatieve en kwalitatieve data met elkaar te kunnen verbinden en te komen tot nog betere analyses van de ontwikkelingen in het zorglandschap heeft RIGG samen met de gemeentelijke werkgroep Monitoring voorgenomen jaarlijks leerbijeenkomsten voor gemeenten te organiseren. In de eerste bijeenkomst eind 2022, hebben gemeenten hierdoor inzicht gekregen in de zaken waar andere gemeenten tegenaan lopen en hebben zij kennis kunnen nemen van eikaars lokale ontwikkelingen.

Bijdrage aan de transformatie

De RIGG is op de hoogte van de voornaamste lokale ontwikkelingen van gemeenten op het gebied van jeugdhulp. De reguliere afstemming en contactmomenten tussen inkoop, accountmanagement en de gemeenten dragen bij aan een helder beeld van de gezamenlijke doelen en wensen die voor de regio als geheel een positieve en transformatieve uitwerking hebben.

Daarnaast levert de RIGG samen met de Transformatieagenda een bijdrage aan de transformatiebeweging door inzet op de volgende dossiers:

- Ontwikkeling gecombineerde kleinschalige voorzieningen (incl. deelname werkgroep)
- Expertteam: cyclus leren en verbeteren, bijdrage aan het Lerend landschap
- Deelname aan het projectteam Jeugd Expertise Netwerk Noord Nederland (JENN)
- Spoed voor Jeugd: monitoring, ontwikkeling Lerend landschap
- Actieve deelname als adviseur aan de werkgroepen van de verschillende ontwikkellijnen van de Transformatieagenda Jeugd (TAJ)
- Input op het eindrapport TAJ op basis van de bijdrage van de inkoop sinds 2014 tot heden aan de regionale transformatiebewegingen.

Taken op het gebied van financiën, administratieve processen en ICT
De RIGG organiseert en bewaakt de routes en het knooppunt voor de administratieve en financiële processen tussen de Groninger gemeenten en de ruim 270 jeugdhulpaanbieders, waarbij zo'n 15.000 cliënten per jaar betrokken zijn. Via Suite4Jeugdzorg (S4JZ) vindt een efficiënte en effectieve data uitwisseling plaats die de basis is voor alle sturingsinformatie.

Voor nadere inhoudelijke toelichting op de verschillende deelprogramma's verwijzen wij u naar bijlage 2 (pagina 65 - 68) van dit voorstel.

Jaarrekening 2022
Het financiële resultaat van de GR PG&Z is in 2022 verdeeld over de programma's Gezondheid (GGD) en RIGG. Het resultaat van de GR PG&Z bedraagt € 24.000,- positief. Het resultaat van de GGD is € 157.000,- negatief en het resultaat van de RIGG is € 181.000,- positief. Hieronder wordt per programma het resultaat over 2022 toegelicht.

Gezondheid
Het resultaat van de GGD is opgebouwd uit een negatief saldo van baten en lasten van € 547.000,- waarbij er € 390.000,- in mindering wordt gebracht op de bestemmingsreserves. Het gerealiseerd resultaat 2022 voor het programma Gezondheid komt hierdoor uit op € 157.000,- negatief.

Dit tekort van € 157.000,- over 2022 wordt met name veroorzaakt door incidentele kosten (eenmalige kosten HR-21) waar onvoldoende opbrengsten tegenover staan. Het negatieve resultaat op de overhead bedraagt € 337.000,- in 2022. Dit wordt voor een deel veroorzaakt door een overschrijding in de kosten bedrijfsvoering als gevolg van hogere kosten inhuur. Deze hogere kosten externe inhuur hebben voornamelijk betrekking op de implementatiekosten van HR-21. Ook is in 2022 sprake van inhuur van relatief moeilijk te werven functies op het gebied van informatiebeheer/ICT wat een kostenverhogend effect heeft ten opzichte van het aanstellen van eigen medewerkers in loondienst. Daarnaast is sprake van een hogere voorziening langdurig zieken ultimo 2022.

RIGG
Het financiële resultaat bedrijfsvoering RIGG 2022 is € 181.000,- hoger dan het begrote resultaat van € 0,-. Er zijn diverse afwijkingen ten opzichte van de begroting. De belangrijkste verschillen zijn lagere personeelskosten door lagere personele inzet en detachering van personeel (€ 71.000,-) en een hogere opbrengst doorbelasting IT-kosten aan gemeenten (€ 72.000,-).

Resultaatbestemming
Voor het programma Gezondheid worden de volgende mutaties op de reserves doorgevoerd:

1. Aan de *bestemmingsreserve Verzelfstandiging* € 100.000,- te onttrekken voor incidentele uitgaven voor het functiewaarderingsproject HR-21.

2. Aan de *bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling* € 8.000,- te onttrekken voor de uitgaven van het kwaliteitstraject c.q. HKZ-certificering. Met het resterende bedrag in de reserve zijn de certificeringskosten voor de komende twee jaar gewaarborgd.
3. Aan de *bestemmingsreserve Gezondheidsprofielen* € 30.000,- te doteren ter reservering van de kosten van uitvoering van de gezondheidsmonitor in 2024.
4. Aan de *bestemmingsreserve Project Gezondheidsgevolgen aardbevingen* € 312.000,- te onttrekken voor uitgaven van het project Emotionele en sociale ondersteuning inwoners aardbevingsgebied.
5. Het negatieve saldo van € 157.000,- dat na de voorgestelde mutaties van de bestemmingsreserves resteert, in mindering te brengen op de algemene reserve Gezondheid.

Voor het programma RIGG wordt het resultaat van € 181.000,- toegevoegd aan de algemene reserve RIGG.

Weerstandsvermogen
Voor het programma Gezondheid bedragen de vrije reserves die tot het weerstandsvermogen gerekend mogen worden per ultimo boekjaar 2022 € 1.284.000,-. De resultaatbestemming van 2022 die in de jaarrekening van 2023 wordt verwerkt leidt tot een afname van de algemene reserve tot € 1.127.000,-. Dit lijkt toereikend gezien de omvang van de ingeschatte risico's.
Voor het programma RIGG bedragen de vrije reserves die tot het weerstandsvermogen gerekend mogen worden per ultimo boekjaar 2022 € 798.000,-. De resultaatbestemming van 2022 die in de jaarrekening van 2023 wordt verwerkt leidt tot een toename van de algemene reserve naar € 979.000,-. Het weerstandsvermogen binnen het programma RIGG is gezien de benodigde weerstandscapaciteit toereikend.

Voor nadere toelichting verwijzen wij u naar bijlage 2 (pagina 69-92) van dit voorstel.

Ontwerpbegroting 2024

Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in de ontwerpbegroting 2024?
In de ontwerpbegroting van 2024 is behalve de indexatie en de verwerking van opgezegde taken een extra investering in met name de bedrijfsvoering van de GGD opgenomen ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2023. De ontwerpbegroting treft u aan in bijlage 3 van dit voorstel.

Indexering
Voor deze indexeringen is voor 2024 rekening gehouden met een looncompensatie van 4,4% en prijscompensatie van 11,3%. De gewogen gemiddelde indexering voor 2024 bedraagt 6,2% zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 24 februari 2023. Dit percentage wordt toegepast op de inwonersbijdrage, de notitie tarieven en de facultatieve taken in de DVA's. Bij het bepalen van de lasten zijn de subsidieregelingen Sense/PrEP, Jong Leren Eten en aardbevingen buiten beschouwing gelaten. Indexstijgingen moeten binnen deze subsidies worden opgevangen.

Programma Gezondheid
Gezondheid behoort tot de meest basale levensbehoeften van burgers. Daarbij geldt dat gezondheid méér is dan de afwezigheid van ziekte. De GGD is van en voor de gemeenten in Groningen. Het bewaken, beschermen en bevorderen van gezondheid zijn - kort samengevat - de belangrijke functies die GGD Groningen vervult voor alle gemeenten in onze provincie. De GGD werkt samen met de gemeenten aan publieke gezondheid in ons gebied.

Maatschappelijke ontwikkelingen, zoals vergrijzing, het vluchtelingenvraagstuk, algehele stress ten aanzien van bestaanszekerheid en mentale gezondheidsproblemen van de jeugd, met daarbij nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Wet Open Overheid, zijn medebepalend voor de uitdagingen en het functioneren van de GGD.

Investeringen
Investeringen in de bedrijfsvoering zijn belangrijk met het oog op een goede basis voor een toekomstbestendige GGD Groningen. Het totaal aan investeringen in de ontwerpbegroting 2024 (prijspeil 2023) bedraagt € 464.000,-, waarvan structureel € 147.000,-.

Investeringen programma Gezondheid	2024	2025	2026
Investeringen als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving	201	201	72

Overige noodzakelijk investeringen bedrijfsvoering	238	238	50
Implementatie protocol PSHi	25	25	25
Totaal	464	464	147

Zonder deze investeringen is er een reëel risico op reputatieschade, boetes en claims als gevolg van het niet naleven van wet- en regelgeving en het niet op orde hebben van de ICT-systemen. Ook zien we het als onze taak om samen met de gemeenten aandacht te hebben voor de inwoners die kwetsbaar zijn. Daarom is in gezamenlijkheid met gemeenten besloten om de invoering van het protocol PSHi niet langer uit te stellen.

Wettelijk onontkoombare investeringen
Deze investeringen zijn het directe gevolg van de invoering van de Woo (Wet open overheid) en zorgt ervoor dat we kunnen voldoen aan de wettelijke eisen op het gebied van ICT en juridische zaken.

Overige noodzakelijke investeringen
Als relatief kleine organisatie is de GGD in de ondersteuning kwetsbaar. Een aantal ontwikkelingen maakt dat uitbreiding van een aantal functies noodzakelijk is om de primaire processen op een kwalitatief aanvaardbaar niveau te ondersteunen. Hoewel er geen wettelijke noodzaak is om hierin te investeren, raakt dit wel de kwaliteit van de dienstverlening van de GGD aan gemeenten en inwoners in onze regio. Deze overige investeringen op het gebied van de bedrijfsvoering, aangevuld met de kosten van het PSHi-protocol hebben betrekking op:

- In stand houden van sociale mediaberichtgeving om inwoners tijdig te voorzien van actuele informatie, en om desinformatie op het gebied van publieke gezondheid zo snel mogelijk te kunnen weerleggen
- Versterken van de ICT-organisatie om uitval van systemen te voorkomen en een toekomstbestendige ICT-organisatie mogelijk te maken
- Binden van (schaars) personeel door meer ruimte voor het opleiden van medewerkers te creëren
- Implementeren van het PSHi-protocol, dat in gezamenlijkheid met OOV-ambtenaren van de Groninger gemeenten is ontwikkeld, om deze kwetsbare doelgroep te kunnen helpen.

Inwonerbijdrage
In vergelijking met andere GGD'en heeft GGD Groningen een breed takenpakket dat zij met een relatief bescheiden organisatie (324 fte) uitvoert. Uit de recente benchmark van 2021 komt naar voren dat GGD Groningen een lage inwonerbijdrage kent: per inwoner betaalden de Groninger gemeenten in 2021 € 27,35. Dit in tegenstelling tot een landelijk gemiddelde inwonerbijdrage van
€ 35,17 in 2021. De bijdrage per inwoner in onze regio Groningen behoort hiermee dus tot één van de laagste van Nederland, terwijl daarnaast ook nog eens een breed takenpakket wordt uitgevoerd.
De inwonerbijdrage wordt op basis van deze ontwerpbegroting €32,14.

RIGG
Voor de begrotingsjaren 2023 en 2024 is sprake van een financieel tekort van respectievelijk
€ 150.000,- en € 154.000,-. Dit betreft een tekort bij de RIGG en was reeds eerder in de meerjarenbegroting PG&Z opgenomen. Eventuele tekorten in 2023 en 2024 zullen uit de opgebouwde reserves gefinancierd worden.

Afname en opzeggen van facultatieve taken
Gemeenten kunnen vóór 31 december 2022 aangegeven welke niet-wettelijke GGD-taken per 1 januari 2024 worden opgezegd of verminderd. Van twee gemeenten is in december 2022 bericht ontvangen. Met de betreffende gemeenten heeft afstemming plaatsgevonden over de consequenties ten aanzien van frictiekosten of mogelijk andere inzet door de GGD. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de begroting 2024.

Hogere kosten ambtelijke secretariaat PG&Z
Er ligt een voorstel van de gemeente Groningen om de hogere kosten van het ambtelijk secretariaat door te berekenen aan PG&Z. Afhankelijk van de wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven zou dit kunnen leiden tot een hogere inwonerbijdrage. Dit is nog niet verwerkt in de begroting 2024.

Speerpunten beleidsbegroting programma Gezondheid

GGD Groningen zet in 2024 haar bestaande dienstverlening voort. Naast deze dienstverlening zijn specifieke speerpunten/prioriteiten per deelprogramma benoemd. Enkele inhoudelijke thema's die beschreven staan in de begroting 2024 zijn:

- JGZ Preventieagenda; inzet van de JGZ op de pijlers ouderschap, hechting, weerbaarheid en gezondheid
- Versterking infectieziektepreventie – vaccinatievoorziening – pandemische paraatheid
- Beleidsvisie seksuele gezondheid (gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen)
- Preventie seksuele intimidatie en seksueel geweld
- Toekomst forensische geneeskunde
- Gezonde fysieke leefomgeving; Omgevingswet – klimaatverandering – energietransitie
- Versterking kennis en adviesfunctie van de GGD op thema's die gemeenten als prioritair hebben aangegeven
- Aardbevingen en gezondheid
- Participatie in regionale netwerken, zoals Preventie Overleg Groningen en Regionaal Platform Omgevingswet
- Resultaten gezondheidsmonitor Jeugd
- Integrale aanpak van interventies en programma's, zoals Kansrijke Start, Regionaal Netwerk Rookvrij Opgroeien Groningen, Jong Leren Eten, Gezonde School, (Groninger) JOGG, Opgroeien in een kansrijke omgeving (OKO) Ik pas, Nix-18
- Mentale gezondheid

Voor nadere toelichting verwijzen wij u naar bijlage 3 (pagina 10-29) van dit voorstel.

Speerpunten beleidsbegroting programma RIGG
De RIGG heeft de volgende speerpunten voor 2024:

- Inkoop Hoog Specialistische Jeugdhulp (bovenregionaal/regionaal)
- Bovenregionale samenwerking en inkoop
- Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming
- Hervormingsagenda
- Advisering en ondersteuning regio door regionale strategische netwerkorganisatie
- Doorontwikkelen contractmanagement en -beheer (strategisch accountmanagement)
- Regionale monitoring ten behoeve van de Groninger gemeenten
- Ondersteuning regio inzake landelijke ontwikkelingen (impact op lokale, regionale en bovenregionale (landelijke) inkoop)

Voor nadere toelichting verwijzen wij u naar bijlage 3(pagina 32-33) van dit voorstel.

Beoogd effect
Een belangrijk deel van de besluitvorming over de begroting en daarmee onlosmakelijk ook over de koers van de PG&Z, vindt plaats in het AB van de PG&Z. Elk van deelnemende gemeenten hebben hierin een stem. Met dit voorstel stelt de GR de raad van de gemeente Stadskanaal in de gelegenheid om een zienswijze in te brengen en via de inbreng van onze vertegenwoordiger in het AB, invloed uit te oefenen op de begroting en het beleid van PG&Z.

Argumenten

1. Het algemeen beeld van de jaarrekening en het jaarverslag 2022 is dat het een goede verantwoording van de uitvoering door de GGD betreft. De extra inzet voor de Coronacrisis leiden niet tot extra kosten voor de deelnemende gemeenten. Het jaar 2022 sluit met een positief resultaat.
   1.1. De jaarrekening en het jaarverslag 2022 zijn voorzien van een goedkeurende verklaring van de accountant.
   1.2. Het weerstandvermogen van de GR is toereikend om de risico's op te vangen.

2. De ontwerpbegroting 2024 is, behoudens de indexatie, wijzigingen van de facultatieve taken en investeringen in de bedrijfsvoering een voortzetting van het ingezette beleid in voorgaande jaren en biedt de GR PG&Z de mogelijkheid de dienstverlening richting gemeenten binnen de gemaakte afspraken uit te voeren. De ontwerpbegroting 2024, met name de investeringen is meerdere malen besproken en behandeld in zowel bestuurlijk als ambtelijk overleg met de deelnemende gemeenten.
3. Gelet op de in goed overleg tot stand gekomen ontwerpbegroting en de noodzakelijkheid van de investeringen adviseren wij u geen zienswijze in te dienen.

Kanttekening
Het DB geeft het signaal dat de GGD ook in de komende jaren in staat moet worden gesteld om (de kwaliteit van) de dienstverlening op niveau te houden en bij te dragen aan preventie, het voorkomen van ziekte en ongezond gedrag. Daarvoor zijn investeringen in GGD Groningen hard nodig. Anders lopen we in de taakuitvoering grote risico's, zoals ten aanzien van ICT en personeel. De mogelijkheden die GGD Groningen daarvoor heeft zijn momenteel binnen de huidige organisatie en begroting nihil. In het recente verleden zijn bezuinigingen op de GGD doorgevoerd. Ook een drie jaar geleden uitgevoerd onderzoek op het gebied van de kerntaken van GGD Groningen heeft duidelijk gemaakt dat er geen taken van de GGD zijn geïdentificeerd die afgestoten kunnen worden. Tenslotte laten de jaarstukken al enkele jaren op een rij een financieel tekort bij de GGD zien. Het is belangrijk dat het weerstandsvermogen van de GGD niet verder afneemt, gegeven de ontwikkelingen op het gebied van de ICT en de huisvesting die forse financiële risico's met zich mee kunnen brengen.

Aanpak/uitvoering/voortgang

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr, artikel 35) en op grond van de GR PG&Z (GR PG&Z art. 24 en 25) wordt de gemeenteraad de gelegenheid gegeven om op grond van de ontwerpbegroting 2024 GRPG&Z hun zienswijze kenbaar te maken. Hiervoor geldt een wettelijke termijn van twaalf weken. Een zienswijze kan worden ingediend tot uiterlijk maandag 3 juli a.s. via het mailadres pgz@groningen.nl. Conform de Wgr zal het algemeen bestuur de ontvangen zienswijzen betrekken bij de vaststelling van de begroting 2024 PG&Z.

Communicatie
Het DB GR PG&Z wordt na besluitvorming in de gemeenteraad op de hoogte gebracht van het raadsbesluit, zie bijlage 4.

Juridische consequenties
Met de toezending van de begrotingsstukken voldoet het AB van de PG&Z aan artikel 35 lid 1 van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen. Dit artikel bepaalt dat de begrotingsstukken voor commentaar aan de afzonderlijke raden van de deelnemende gemeente wordt gestuurd.

Kosten, baten, dekking en subsidies

Jaarrekening 2022 van de GR PG&Z
Het deel van het exploitatieresultaat 2021 dat voor rekening van onze gemeente komt, is verantwoord in onze jaarrekening 2022.

Ontwerpbegroting 2023 van de GR PG&Z
De gewogen gemiddelde indexering voor 2024 bedraagt 6,2% zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 24 februari 2023. De totale bijdrage voor de GR PG&Z is geraamd op 1.266.507.- waarvan 1.023.679,- betrekking hebben op de GGD en 242.829,- op de RIGG. Ten opzichte van 2023 is de toename van de inwonersbijdrage 96.607,- voor onze gemeente.

Dit zal als volgt worden verwerkt in de gemeentelijke begroting 2024.

Tabel Inwonersbijdrage

	2022	2023	2024
GGD			
1a Gezond en veilig opgroeien en JGZ	704.900	732.000	793.627
1b gezondheid beschermen en bevorderen	127.800	132.700	147.363
1c adviseren over gezonde wijken en steden	73.600	76.500	82.688
RIGG			
Programma RIGG	220.300	228.700	242.829
Totaal	1.126.600	1.169.900	1.266.507

Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR
Niet van toepassing.

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief
2. Jaarverslag en Jaarrekening 2021 GR PG&Z - getekende versie
3. Ontwerpbegroting 2023 GR PG&Z
4. Brief aan het DB GR PG&Z m.b.t. raadsbesluit

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester

FA/